

Olsztyn, dn. 27 sierpnia 2009 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

P/09/082

LOL-410-18-0/09

**Pan
Andrzej Chudzicki
Komandor
Mazurskiej Służby Ratowniczej
w Okartowie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła kontrolę w Mazurskiej Służbie Ratowniczej w Okartowie („MSR”), w zakresie funkcjonowania ratownictwa wodnego w latach 2007 – 2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 14 sierpnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komandorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania MSR dotyczące ratownictwa wodnego oraz wykorzystanie przeznaczonych na ten cel środków publicznych, mimo stwierdzenia uchybień w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej oraz udzielania (w jednym przypadku) zamówień publicznych.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia:

1. W badanym okresie MSR, zgodnie z celami określonymi w sześciu umowach zawartych z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji („MSWiA”), wykorzystwała otrzymane środki publiczne (dotacje) w łącznej kwocie 1.806,3 tys. zł, z czego:
 - 1.006,3 tys. zł na zapewnienie gotowości ratowniczej i realizacji zadań z zakresu ratownictwa wodnego na jeziorach, w tym 435 tys. zł w 2007 r. (stanowiło to 61% ogółu

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

wydatków MSR na te cele), 381 tys. zł w 2008 r. (odpowiednio 43%) i 190,3 tys. zł (48 %) w I półroczu 2009 r.,

- 802 tys. zł na zakupy sprzętu i wyposażenia ratowniczego, w tym m.in. łodzi hybrydowej i innych łodzi ratunkowych z silnikami (za 295 tys. zł), sonaru (111 tys. zł), samochodu terenowego (73 tys. zł), silnika z osprzętem sterującym (63 tys. zł).

2. Z realizacji wydatków MSR terminowo składała wymagane rozliczenia do MSWiA. Zgodnie z wymogiem określonym w zawartych umowach, prowadziła też odrębną ewidencję księgową otrzymanych oraz wydatkowanych dotacji, a także oddzielny rachunek bankowy przeznaczony wyłącznie do operacji związanych z realizacją powierzonych zadań publicznych. Uchybieniem było natomiast nie wydzielenie w 2007 r. na koncie „010” dotyczącym środków trwałych, środków zakupionych z udziałem dotacji. Zaznaczyć jednak należy, że już od 2008 r. w ewidencji tej wyodrębniono środki trwałe zakupione z udziałem dotacji.

Analiza 30 wybranych dowodów księgowych (8% ich ogółu), w tym 17 z 2007 r., 8 z 2008 r. i 5 z I półroczu 2009 r. dotyczących zakupów z udziałem dotacji wykazała m.in., że:

- wszystkie dowody były zadekretowane, zgodnie z zakładowym planem kont,
- 13 dowodów (z 2008 r. i I półroczu 2009 r.) było sprawdzonych i opisanych zgodnie z przyjętą w MSR polityką rachunkowości,
- na wszystkich 17 dowodach z 2007 r. brakowało adnotacji o ich sprawdzeniu pod względem formalno-rachunkowym oraz opisu umożliwiającego identyfikację zadania publicznego (nie podano w ramach jakiej umowy z MSWiA wydatkowano te środki).

3. We wszystkich umowach z MSWiA przyznających dotacje na prowadzenie działalności w zakresie ratownictwa wodnego i zakupy sprzętu, przy ich wydatkowaniu MSR została zobowiązana do stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Pzp)². Spośród 29 objętych badaniem zamówień o łącznej wartości 711,2 tys. zł, sfinansowanych z udziałem dotacji w kwocie 700,2 tys. zł (38,9 % ogółu wykorzystanej dotacji, trzy udzielono w trybie zapytania o cenę, (art. 69 Pzp), jedno z wolnej ręki (art. 67 ust. 1), a 25 (86 %) bez stosowania Pzp (art. 4 pkt 8), w związku z tym, że ich wartość nie przekraczała 6 lub 14 tys. euro. Nieprawidłowości stwierdzono tylko w jednym

² Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163 ze zm.

z tych postępowań, przeprowadzonym w 2007 r. w trybie zapytania o cenę. Dotyczyło ono zakupu sonaru z kamerą termowizyjną do poszukiwań ratowniczych, za kwotę 111 tys. zł. Postępowania tego nie unieważniono, mimo, iż otrzymano tylko jedną ofertę i w dniu 25 września 2007 r. zawarto umowę z dostawcą. Działanie takie było niezgodne z art. 93 ust. 1 pkt 2 Pzp, który stanowi, że zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli w postępowaniu prowadzonym w trybie zapytania o cenę nie złożono co najmniej dwóch ofert niepodlegających odrzuceniu. Ustalono ponadto, że w dniu 20 listopada 2007 r. zawarto z ww. dostawcą nową umowę na dostawę sonaru za tą samą cenę 111 tys. zł, ale bez kamery termowizyjnej, natomiast o lepszych parametrach niż określone w poprzedniej umowie. Sekretarz Zarządu MSR wyjaśnił, że zawarto nową umowę, gdyż w międzyczasie uzyskano możliwość zastąpienia kamery innym wyposażeniem podnoszącym sprawność sonaru i spełniającym jednocześnie wymogi techniczne całego urządzenia. Nie kwestionując intencji takiego postępowania, należy jednak podkreślić, że zawarcie umowy w dniu 20 listopada 2007 r. stanowiło udzielenie nowego zamówienia, zaś wyboru jego wykonawcy dokonano bez stosowania Pzp.

4. MSR była przygotowana do wypełniania funkcji ratowniczych na jeziorach, gdyż zatrudniała odpowiednią kadrę oraz posiadała sprzęt ratowniczy i wyposażenie specjalistyczne. W latach 2007 – 2009 (I półrocze) zatrudniała etatowo 5 kapitanów łodzi ratowniczych, 13-16 ratowników (stermotorzystów i marynarzy) i 100-112 ratowników jako wolontariuszy. W wyposażeniu posiadano m.in.: statek szkoleniowy, 6 kutrów patrolowych, 13 łodzi ratowniczych, poduszkowiec, 8 pojazdów samochodowych, 2 koparki, 20 szt. radiostacji, wyposażenie nurkowe (6 kpl) i medyczne (8 kpl), zestawy sprzętu ratunkowego, sprzęt nawigacyjny i łącznościowy (radio na jednostkach pływających). MSR dysponowała także wieżą obserwacyjną (z reflektorami i sprzętem optycznym), pomostem pływającym i stałym, masztem radiowym oraz lądowiskiem dla śmigłowców ratowniczych. NIK pozytywnie ocenia fakt, że członkowie MSR ponosili odpowiedzialność za przekazany im sprzęt pływający i pojazdy oraz, że mienie to było w większości przypadków ubezpieczone. Z powodu braku wystarczających środków finansowych, nie ubezpieczono jednak w badanym okresie ośmiu łodzi, dwóch quadów, siedmiu silników oraz ambulansu medycznego. Ambulansu nie ujęto ponadto w ewidencji księgowej.
5. W latach 2007 – 2009 (I półrocze) MSR przeprowadziła ogółem 754 rejsy patrolowe i 429 różnych wypraw, akcji i interwencji, w tym 206 poszukiwań i sprowadzeń. Działania ratownicze podjęto wobec 546 osób, z których uratowano 543 osoby, w tym 9 rannych,

a 3 osób nie udało się uratować. W ramach całodobowych dyżurów ratownicy etatowi przepracowali ogółem 38.736 godz., natomiast wolontariusze 77.616 godz.

6. MSR współdziałała, w zakresie alarmowania i powiadamiania o zagrożeniach, z administracją wojewódzką i samorządową, w szczególności zaś z Urzędem Wojewódzkim w Olsztynie i Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Pisz. Pomimo dostępu do alarmowych numerów telefonicznych oraz łączności radiowej i prowadzenia nasłuchu, MSR nie posiadała jednak jednolitego systemu łączności w trakcie prowadzenia akcji ratowniczych. W oparciu o pisemne porozumienia na rzecz bezpieczeństwa osób przebywających nad wodą, m. in. współpracowała w zakresie szkoleń z Zespołem Policji Wodnej w Legionowie oraz prowadziła wspólne akcje ratownicze z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Pisz, Strażą Graniczną w Barcianach oraz Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym. NIK zwraca jednak uwagę, że w zakresie ratownictwa wodnego MSR nie posiadała żadnych porozumień z samorządami ościennych gmin, których akweny znajdują się w obrębie działania MSR.
7. Zgodnie z rozporządzeniem MSWiA z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień specjalistycznych organizacji ratowniczych, warunków ich wykonywania przez inne organizacje ratownicze oraz rodzaju i wysokości świadczeń przysługujących ratownikom górskim i wodnym w związku z udziałem w akcji ratowniczej³, MSR prowadziła działalność kontrolną i profilaktyczną. W badanym okresie przeszkolone osoby dokonały siedmiu kontroli kąpielisk i basenów (na zlecenie ich właścicieli lub zarządców), przeprowadziły w szkołach Powiatu Piskiego 14 prelekcji dotyczących bezpieczeństwa nad wodą oraz zorganizowano obozy żeglarskie dla drużyn wodnych Związku Harcerstwa Polskiego.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie wnosi o ujęcie w ewidencji środków trwałych ambulansu medycznego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komandora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku bądź o przyczynach niepodjęcia takich działań.

³ Dz. U. Nr 193, poz. 1624

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Komandorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem